

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Investointien ohjausmalli - lausuntoyhteenvedo

Mari Fallström

Investointien ohjausmalli, lausuntoyhteenveto

1. Lausuntopyyntö ja lausunnot
2. Huomioita lausunnoista
3. Lausuntoyhteenveto, ohjausmalli
4. Lausuntoyhteenveto, prosessi
5. Lausuntoyhteenveto, roolitus
6. Lausuntoyhteenveto, arviointikehikko
7. Lausuntoyhteenveto, käyttöönottosuunnitelma
8. Lausuntoyhteenveto, hankesalkku ja integraatiot muihin järjestelmiin
9. Yhteenveto

Lausuntopyyntö ja lausunnot

- Lausuntoaika 14.3.-9.5.2018
- 4.5.2018 SM
- 7.5.2018 LVM, UM
- 8.5.2018 OKM
- 9.5.2018 MMM, PLM, YM
- 14.5.2018 VNK
- 16.5.2018 STM, TEM
- 21.5.2018 VM
- OM ei lausunut

Huomioita

- Yli puolet oli sitä mieltä, että suunnitelmaa pidetään kannatettavana, mahdollistaa poikkihallinnollisuuden ja siilojen purkamisen
- Soveltuvuus ministeriöiden ja hallinnonalojen digikehittämisen hallintamalliksi
- Määrämuotoinen arviointikehikko ja –malli ovat hyviä
 - pakottavat määrämuotoisempaan toimintatapaan
 - virastoille on helpompaa, kun on selkeä ohjaus mitä arviointia varten tarvitaan
 - hyvin huomioitu riskitarkastelu
- Virastojen näkökulma olisi ollut hyvä ottaa aiemmin huomioon -> ohjausmallin sovittaminen virastojen toiminnan ja talouden ohjauksen kanssa.

Lausuntoyhteenvedo, ohjausmalli

- 9/11 Ohjausmallin soveltamisen laajuus epäselvä
- 9/11 Ohjausmalli raskas, jäykkä ja hidas
(tuottaa perusteellisempaa hankevalmistelua, koordinoitumpaa hanketoimintaa ja kattavampaa kokonaiskuvaa)
- 4/11 Elämäntapahtumat ei aina sovi lähtökohdaksi
- 3/11 Hanke/projektimallin yhdenmukaiseksi kehittäminen
- 2/11 Ohjausmallin arvointi esim. 1-3 vuoden kuluttua
- 2/11 Ohjausmallin sopivuus ketterään toimintamalliin
- Yksittäisiä
 - Ei sovellu iteratiiviseen, jatkuvaan palvelunkehittäminen
 - Päätösvalta siirtyy virastoilta ministeriöille
 - Päätösvalta pitää jättää ministeriölle
 - Ohjausmallin prosessi aiheuttaa uusia kuluja
 - Määrämuotoiset asiakirjat ja lomakkeet eri mallin vaiheisiin
 - Epäonnistunut ohjausmalli vaikuttaa Suomen digitalisointiin negatiivisesti
 - Julkisen hallinnon kehittämisen investoinnit –momentti
 - Digitalisaation esteiden poistaminen myös muilla tavoilla.

Lausuntoyhteenvedo, prosessi

- 4/11 Kokeilut mukaan prosessiin
- 4/11 Poikkeamien käsittelyä kuvattava tarkemmin
- 3/11 Selkeä hylkäämisprosessi tai täydennettäväksi palautus puuttuu
- 2/11 Investointiprosessi on monimutkainen
- 2/11 Projektien keskeyttäminen
- Yksittäisiä
 - Kuukausittainen käsittelynopeus riittävän nopea
 - Mallin pitää mahdollistaa jatkuvasti hankkeiden mukaantulo
 - Useita korjauksia investointiprosessiin ja ideavaiheeseen
 - Hankeosaaminen muutettava projektiosaamiseksi
 - Investointiprosessin tulisi olla ketterämpi
 - Ideavaiheen prosessin kehitettävä
 - Mittareihin tarkennuksia
 - Prosessin toimivuus riippuu myös valtiovarainministeriön ja muiden toimijoiden (VRK, ministeriöt) kyvystä käsitellä hanke-ehdotuksia prosessin mukaisesti ilman viivytyksiä.
 - Korjauksia ideavaiheeseen.

Lausuntoyhteenvedo, roolitus

- 8/11 Uusia tehtäviä ministeriöille ja virastoille, lisäresurssien tarvetta ja osaamisen kehittämistä/vahvistamista
- 8/11 Investointijohtoryhmän rooli ja tehtävät sekä jäseniltä vaadittavat osaamiset
- 6/11 Sihteeristön rooli ja tehtävät sekä jäseniltä vaadittavat osaamiset
- 3/11 VRK:n roolissa ja tehtävissä tarkennustarpeita
- 3/11 Poikkihallinnollisissa ja monitoimijamalleissa rooleissa täsmennystarpeita
- 2/11 Elämäntapahtumien suorittajat epäselvää
- 2/11 D9 asiantuntija-apu onnistunut, laajentaminen digitalisaation kypsyystason mittaamiseen
- 2/11 Merkittävä panostus mallin sisäistämiseen, osaamiseen ja toimeenpanoon
- 2/11 Omistajan roolin määrittelyn täsmentäminen - hankkeen omistaja vastaa myös hankkeen hyödyistä (laadulliset ja taloudelliset)

Lausuntoyhteenvedo, roolitus jatkuu...

- Yksittäisiä
 - Myös ministeriöt ovat hankkeiden toteuttavina osapuolina
 - Projektien toimeenpanovaiheen vastuita tulisi selkiyttää
 - Korjauksia rooleihin
 - Idean/hankkeen omistajan roolissa vaaditaan arkkitehtuoriosaaamista
 - Poliittisen ohjauksen hankkeet
 - Virastojen ja ministeriöiden toimivaltuudet pitää huomioida mallissa
 - Rooleista puuttuu tai on kuvattu heikosti JHKA, VNKA ja Tietokeko
 - Prosessin toimivuus riippuu myös valtiovarainministeriön ja muiden toimijoiden (VRK, ministeriöt) kyvystä käsitellä hanke-ehdotuksia prosessin mukaisesti ilman viivytyksiä
 - Valtiovarainministeriön tehtäviin ohjausmallin kehittäminen saadun/kerätyn palautteen pohjalta.
 - Prosessin toimivuus riippuu myös valtiovarainministeriön ja muiden toimijoiden (VRK, ministeriöt) kyvystä käsitellä hanke-ehdotuksia prosessin mukaisesti ilman viivytyksiä
 - Sidosryhmien ja asiantuntijaroolin osuutta arvioinnissa tulisi vahvistaa
 - Sihteeristön ja VRK rooleissa päällekkäisyyksiä
 - Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisessä luodun Kiekun hallintamallin ja nyt ehdotetun ohjausmallin liittymät tulee selkeyttää.

Lausuntoyhteenvedo, arviointikehikko

- 6/12 Asiakaskeskeisyys/asiakashyödyt painottaminen
- 5/12 Arviointikehikossa kustannus- ja euromääräiset hyötyjen painottaminen ei sovellu kaikkiin investointeihin
- 5/12 Turvaluokitellut hankkeet ja turvallisuusvaatimukset täydennettävä
- 4/12 Yhteiset palvelut ja kokonaisarkkitehtuuri painottaminen
- 2/12 Arviointikehikon muutoshallintaa ja kehittämistä ei ole kuvattu
- 2/12 Eettisyyden arvioinnin lisääminen
- 2/12 Muutostarpeita Perustiedot –välilehdelle
- 2/12 Hyötyjen kuvaamisen tarkentaminen ja vaikuttavuusnäkökulman lisääminen
- 2/12 Kehikon täyttäminen vain tarvittavin osin.

Lausuntoyhteenvedo, arviointikehikko jatkuu...

- Yksittäisiä
 - Arviointikehikossa ympäristövaikutuksille lisäarvoa/painotusta
 - Pakolliset uudistukset eivät nouse kriteeristössä kärkeen
 - Arviointikehikossa ekosysteemiin kuulumiselle lisäarvoa/painotusta
 - Kansalaisen osaamisen edistäminen kehikkoon mukaan
 - Kansalainen vai asiakas kehikossa
 - Palveluiden parantuminen -kohta -> Asiakkuudet sekä palveluiden asiakkaalle tuottama lisäarvo
 - Kansalaisten hyvinvoinnin edistäminen arviointikehikossa
 - Osaamisen ja resurssien huomiointi arviointikehikossa
 - Arviointikehikossa hallittuun riskinottoon kannustaminen
 - Muutostarpeita Kustannukset -välilehdelle
 - Arviointikehikko on kattava ja monipuolinen, mutta raskas
 - Lisäystarpeita kehikkoon
 - Sidosryhmäyhteistyö huomioitava paremmin
 - Arviointikehikon täyttämisen ohjeistaminen ja täytön tukeminen
 - Hankkeiden koko suhteutettava prosessiin
 - Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja vaikutukset budjettitalouden ulkopuolelta.

Lausuntoyhteenvedo, käyttöönotto

- 6/11 Mallin pilotointi
 - käyttöönoton aikataulu liian tiukka pilotoinnille
 - malli pitää pilotoida eri kokoisilla hankkeilla
 - käyttöönotto tulisi vaiheistaa siten, että lausuttavana ollutta mallia joko yksinkertaistetaan merkittävästi tai käyttö rajataan alkuvaiheessa esim. uuden hallitusohjelman edellyttämiin hankkeisiin
 - pilotointien ja ohjeistuksen lisäksi esim. vuosikellon mukaisesti virastojen yhteisiä työpajoja -> läpinäkyvyys, käyttöönoton edistäminen, yhteistyön lisääntyminen
- 2/11 Muutoshallintaan, osaamisen lisäämiseen ja viestintään panostettava
- 1/11 Käyttöönottosuunnitelman tarkentaminen
 - Käyttöönottosuunnitelmaan olisi hyvä lisätä kaikille toimenpiteille tavoitteet, vastuutahot ja keskeiset osallistujat.

Lausuntoyhteenvedo, hankesalkku ja integraatiot muihin järjestelmiin

- 7/11 Ohjausmalliin liittyviä järjestelmiä pitää kehittää ja integroida keskenään
- 4/11 Ideat ja hankkeet pitää olla läpinäkyviä (koko kehittämistoiminta läpinäkyvää myös arviointi ja valmisteluvaiheessa)
- 4/11 Tilannekuvapalvelu epäselvä
- 4/11 Hankesalkku nykymallissaan ei tue mallia ja malli pohjautuu hankesalkkuun
- 2/11 Hankesalkun ja Kiekun käsitteistöt poikkeavat toisistaan
- 1/11 Tilanneraportoinnin aikataulu hidas, raportin sisältö ja uudelleensuunnitteluiden tarpeet epäselviä

Yhteenveto

- Ohjausmallin soveltamisen laajuus epäselvä (9)
- Ohjausmalli raskas, jäykkä ja hidas (9)
- Uusia tehtäviä osapuolille ohjausmallin myötä (8)
- Rooleissa täsmennettävää (8, 6, 3)
- Arviointikehikkoon muutosodotuksia (6, 5, 4)
- Prosesseissa kehitettävää/korjattavaa (4-2)
- Käyttöönotto huolestutti (6)
- Tietojärjestelmät eivät tue ohjausmallia toistaiseksi (7,4)

Keskustelu

- Puuttuuko yhteenvedosta jotain merkittävää?
- Huolettaako ohjausmallissa jokin erityisesti?
- Millä toimenpiteillä ohjausmalli saadaan menestyksekkäästi käyttöön?

